

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 2963/21

לפני: כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט ע' גרוסקופף
כבוד השופט א' שטיין

המערער: בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

נ ג ד

המשיבים: 1. רועי ערב
2. יפעת ערב
3. היועץ המשפטי לממשלה

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
בת"א 51757-08-18 מיום 22.2.2021 שניתן על ידי כב'
השופטת לימור ביבי

תאריך הישיבה: כ"ו בטבת התשפ"ג (19.1.2023)

בשם המערער: עו"ד ישראל בכר; עו"ד עומר קלנר; עו"ד נופר
סהר; עו"ד מאיר לפלר
בשם המשיבים 1-2: עו"ד שאול ציוני; עו"ד רעות זייטלבך
בשם המשיב 3: עו"ד אביעד אמרוסי

פסק-דין

1. פסק דינו רחב היריעה של בית המשפט המחוזי, עוסק בסירובו של הבנק (להלן: המערער) לקבל לחשבונם של המשיבים 1-2 (להלן: המשיבים) כספים שמקורם במסחר במטבעות דיגיטליים מסוג ביטקוין. בשורה התחתונה, קבע פסק הדין כי סירובו של הבנק לבקשת המשיבים אינו סירוב סביר. נציין כי בפני בית משפט קמא עמדו בשעתו עמדת היועץ המשפטי לממשלה ועמדת בנק ישראל – עמדות שהיה פער ביניהן – אך בית המשפט מצא שלא לאמצן.

2. פסק הדין מעורר שאלות נכבדות באשר לדרך בה היה על הבנק להתנהל. זאת, בין היתר, לנוכח מדיניות בנק ישראל באותה עת, ולנוכח החשש של הבנק לסיכון הכרוך בכל הקשור למסחר במטבעות וירטואליים. לא למותר לציין, כי כאשר המשיבים פנו לבנק בסוף שנת 2017-תחילת שנת 2018, הנושא היה עדיין בחיתוליו.

3. ביני לביני, עלה בידי היועץ המשפטי לממשלה ובנק ישראל להגיע להסכמה ביניהם בנושא האסדרה של תחום הפקדת כספים שמקורם במטבעות וירטואליים, והנושא מוסדר כיום במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 411, שעניינו בניהול סיכונים הכרוכים במתן שירותים הקשורים לנכסים וירטואליים. אסדרה זו תחייב משפטית ותתווה את הפעילות של כל התאגידים הבנקאיים בתחום, ביחס ללקוחות פרטיים מכאן ולהבא.

לאור זאת, ומאחר שפסק דינו של בית משפט קמא כבר בוצע הלכה למעשה, ואין טענה בדבר השבת המצב לקדמותו, הרי שהערעור שלפנינו הוא תיאורטי.

4. במצב דברים זה, בחרנו אפוא שלא להכריע בשאלות הסבוכות המתעוררות בערעור דנן, הגם שעלו ספקות ביחס לקביעות המשפטיות בפסק הדין. זאת, במיוחד בהינתן השלכות הרוחב של פסק הדין והמשקל שהיה צריך ליתן לעמדות הרגולטור (בנק ישראל) ועמדת היועץ המשפטי לממשלה, ולנוכח הרגישות הכרוכה בכל הנוגע לחשיפת הבנקים להליכים משפטיים אפשריים, והאיזון שבין חובתו של הבנק ליתן שירות כאמור בסעיף 2 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, לבין הדינים של איסור הלבנת הון ומימון טרור, בישראל ובמדינות אחרות, וחובות ניהול הסיכונים שעל הבנקים לעמוד בהם.

5. אשר על כן, מצאנו שלא להידרש לגופן של הסוגיות שהעמידו הבנק והמשיבים בפנינו, ולדחות את הערעור אך ורק מן הטעם שהערעור הפך לתיאורטי, ומבלי להיכנס לגופן של הסוגיות המשפטיות אשר נדונו בפסק הדין.

סוף דבר, שהערעור נדחה. המערער (הבנק) ישא בהוצאות המשיבים בסך 20,000 ש"ח. מובהר בזה כי החיוב בהוצאות נובע מכך שבשורה התחתונה – וכאמור, מבלי להידרש לפסק דינו של בית משפט קמא לגופו – התביעה שהוגשה על ידי המשיבים קידמה את אסדרת הנושא, ובכך זיכו המשיבים את הרבים.

ניתן היום, כ"ט בטבת התשפ"ג (22.1.2023).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט